

NAUCZANIE (42) *sb n*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 3 r., w drugim 1 r. błędne znakowanie), e pochylone.s

sg N nauczanié (9); -é (2), -(e) (7). ◇ G nauczaniã (11); -ã (10), -(a) (1). ◇ D nauczaniu (12). ◇ A nauczani(e) (1). ◇ I nauczani(e)m (1) ModrzBaz, nauczanim (1) SkarŻyw. ◇ L nauczaniu (7).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w.

Przekazywanie innym swej wiedzy, umiejętności lub poglądów; szerzenie przekonań, publiczne głoszenie jakichś prawd; admonitio, catechesis, didascalìa, informatio, institutio, instructio, magisterium, paraenesis, praeceptio Mącz (42) : BielŻyw 97; Didascalìa, Nauká/ náuczánie. Mącz 87d, 40d, 133a, 134b, 204b, 277a, 413c, 423a; ModrzBaz 134v.

nauczanie kogo (2): Zywothy Philozozophow [!]: [...] ku obyczajnemu nauczaniu człowieka każdego krotko wybrane. BielŻyw kt; ModrzBaz 135.

nauczanie czyje [= przez kogo] (1): Nie iest godzien nauki ten ktory karania á nauczania miŝtrzewego nieprzyimuie cirpliwie. BielŻyw 169.

W połączeniu szeregowym (1): przeto chćieli do tego ŝtanu kánonicznego/ przydác ŝkoláŝtyki: [...] ktorziby [...] miŝtrzom ŝkolnym/ ábo náuczániem/ ábo dyŝputowániem/ ábo ięzyká y piŝmá Láćińŝkiego ćwiczeniem pomagáli. ModrzBaz 131v.

Szeregi: »karanie a nauczanie« (1): BielŻyw 169 cf nauczanie czyje.

»uczenie się i nauczanie« (1): ModrzBaz 131 cf W przén.

W przén (1) : zász náuki y ten wŝzytek vczenia ŝię y náuczánia [discendi ac docendi] wárŝtát/ ludziom podłym zoŝtáwuiá [ludzie naszego wieku]. ModrzBaz 131.

Przen: Oŝwiecanie (o Bogu) (1) : przeto teŝ oni ŝami ŝłowá te/ o tym náuczánium boŝym dobrze rozumieią CzechRozm 111 v.

a. W zakresie spraw religijnych (tu takŝe o wygłáŝzaniu kazań i działalności nawracajqcej); doctrina PolAnt [w tym: o Chrystusie 5 r.] (26) : BielŻywGlab nlb 14; A ŝługá Pánŝki nie ma ŝię wádzći/ ále wkładnym być przeciwno káŝdemu/ godnym ku náuczánium/ ćierpiącym złe ludzi. BibRadz 2.Tim 2/24; RejPosRozpr cv; ModrzBaz 129v; CzechEp 24; NiemObr 18; káŝde piŝmo/ ták ŝtárego iáko y nowego zakonu/ y káŝda czáŝtká tegoŝ piŝmá/ poŝyteczna iest ku náuczánium. WujNT 740, 1.Tim 3/2, 2.Tim 2/24.

nauczanie kogo (6): OpecŻyw 95; OpecŻywSandR nlb 4; A ty rzeczy któres ŝłyŝał odemnie [...] / poruczay wiernym ludziom/ ktorzy teŝ będą godni ku náuczánium inŝzych. BibRadz 2.Tim 2/2; SkarŻyw 102; WujNT 2. Tim 2/2, s. 792.

nauczanie czego (5): będzie Pleban pilnieŝzy y w tych rzeczy náuczánium ktore powiemy KuczbKat 345. Cf Wyrażenia.

nauczanie czyje [w tym: G sb i pron (3), pron poss (1)] (4): OpecŻyw 95; OpecŻywSandR nlb 4; TRZECIA CZESC EWángeliey, o okazaniu P. Chriŝtuŝowym, y náuczánium iego w Gálileiey. WujNT 14 marg, 137 marg.

W połączeniach szeregowych (3): Leop 2.Tim 3/16; ModrzBaz 132; wŝzákte ŝię on nigdy nie w ŝteŝknił ná iego vpominánium/ náuczánium/ y wywodách rozmáitych: áby w Chryŝtuŝa wwierzył. SkarŻyw 102.

W charakterystycznych połączeniach: nauczanie apostołów (2), drugich, inszych (2); nauczanie rzeczy; łaskawe nauczanie (2), miłe (2), ustne; godny ku nauczaniu (2), pożyteczny (2), sposobny (5); obyczaj nauczania, sposób, urząd (3).

*Wyrażenia: »nauczanie prawdy« (1): ku nauce wżelákiey prawdy [...] Duch S. dány iest fámemu kościołowi y przełożonym iego *WujNT* 372.*

*»nauczanie słowa (bożego)« [szyk 1:1] (2): ktorzy y Pána fámego chcąc odstrychnąć od nauceńia fłowá Bożego/ mówili mu *CzechEp* 28; *ArtKanc* M16v.*

*»nauczanie wiary« (1): te máiętności/ ktore wedle fátarodawnych wftaw/ dla nauceńia y wslugowania wiary [*religioni docendae*] świętey/ było poświęcono co oni požądliwości fwey wniewolą oddáli. *ModrzBaz* 133v.*

*Szeregi: »kazanie, (i) nauczanie« (3): *OpecŻyw* 95; *OpecŻywSandR nlb* 4; by fię Imię tve święciło/ v nas w fwey zacności było [...]. A to przez czyfite kazanie/ słowá twego nauceńie *ArtKanc* M16v.*

*»nauczanie i pisanie« (1): zoftawfzy Doktorem/ wielki pożytek kościołowi Bożemu wczynił/ nauceńim y pisanim. *SkarŻyw* 201.*

*W przeni (1) : áby był mocny y nápominąć w nauceńiu zdrowem/ y fprzećiwne ftrófowác. *BudNT Tit* 1/9.*

Synonimy: a. kazanie, przepowiadanie.

Cf NAUCZAĆ, NAUKA